

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği: 8 Mart, 8 Veri, 8 Adım

ab-ilan.com/cinsiyet-esitligi-izleme-dernegi-8-mart-8-veri-8-adim

8 Mart 2021

0
345

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği, Türkiye’de cinsiyet eşitliğinin etkin ve sistematik izlemesini yapmak amacıyla kurulan bağımsız bir örgüttür. 2011 yılında kurulan CEİD, toplumsal cinsiyet eşitliği alanındaki durumu hak temelli izleme yoluyla değerlendirmek ve hak temelli izleme yaklaşımının yaygınlaştırılmasını sağlamak için çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu kapsamda yürüttüğü ve Avrupa Birliği tarafından finanse edilen “Türkiye’de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi”nin birinci ve ikinci fazında 15 tematik alanda toplumsal cinsiyet eşitliğini izlemiş ve bu alandaki iyi uygulamaları ya da eşitsizlikleri verilerle ortaya koymuştur. Ayrıca UN Women ile ortak yürütülen Çocuk ve Erkek Yaşta Zorla Evliliklerin Önlenmesi Projesi’nde sorun çeşitli yönleriyle ortaya konmuştur.

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD) olarak 8 Mart, 8 Veri, 8 Adım kampanyamız kapsamında derlediğimiz önemli verileri, daha geniş bir kesime ulaşması umuduyla sizlerle paylaşmak istedik.

VERİLER BİZE NE SÖYLÜYOR?

1. HERKES İÇİN İNSANA YARAŞIR İŞ

Kadınların %66'sı işgücüne dahil değildir. Bunların %56'sı ev işleriyle meşgul olduğu için **işgücü dışındadır.** (2019)

Bakım hizmetleri sadece kadınların değil erkeklerin de paylaşması gereken bir sorumluluktur. Çocuk, yaşlı, engelli ve hasta bakımı kamusal bir hizmet olarak ele alınmalıdır.

İstihdam oranları kadınlarda %29 iken erkeklerde bu oran %63'tür. (2019)

İstihdama ilişkin her türlü ayrımcılık ortadan kaldırmalıdır.

20-24 yaş arasındaki her 100 erkekten 23'ü ve her 100 kadından 47'si **ne eğitimde ne istihdamdadır.** (2019)

Kadınlarda **işsizlik oranı** %16,5 iken erkeklerde bu oran %12,4'tür. 15-24 yaş arasında ise kadınların **işsizlik oranı** %31, erkeklerin %22,5'dir. (2019)

İŞKUR'a kayıtlı her 100 kadından 25'i, her 100 erkekten ise 52'si **işe yerleştirilmiştir.** (2019)

Kadınların istihdamı ve ekonomik bağımsızlıkları desteklenmeli, herkes insan onuruna yaraşır ve sosyal güvenlik kapsamında olan adil ücretli işlerde çalışmalıdır.

İstihdamda olan kadınların **yıllık ortalama iş geliri** 28 bin TL iken erkeklerde bu tutar 37 bin TL'dir. (2019)

Eşit ve eşdeğer işe eşit ücret ödenmelidir. Ücret eşitsizliklerinin önüne geçilmelidir.

2. HERKESE EŞİT EĞİTİM HAKKI

Türkiye'de 2000 yılı için konulan kadın okuryazarlığını %100'e ulaştırma hedefi gerçekleştirilememiştir. Eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için kadın ve erkeklere eşit eğitim imkanları sunulmalıdır.

Türkiye'de 15 yaş üstü kadınların %6'sı, erkeklerin de %1'i **okuma-yazma bilmemektedir.** Okur-yazar olmayanların %14'ü erkek, %86'sı kadındır. (2019)

Bilgisayar kullanım oranı kadınlarda %51 iken erkeklerde %69'dur.(2018)

İnternet kullanım oranı kadınlarda %73 iken erkeklerde %85'tir.(2018)

Kadınların yaşam boyu eğitim ve öğrenim imkanına, bilim ve teknolojiye ulaşabilirliği sağlanmalıdır.

Türkiye'de **öğretmenlerin** %56'sı, **okul müdürlerinin** ise %7'si kadındır. (2018)

Eğitimin her aşamasında toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanmalı ve kadınlar yönetici pozisyonunda daha fazla yer almalıdır.

3. KARAR MEKANİZMALARINA EŞİT KATILIM

Parlamentoya seçilen 600 milletvekilinin sadece 104'ü kadındır. Buna göre, **her 6 milletvekilinden sadece 1'i kadındır.** (2018)

1389 belediye başkanından sadece 41'i kadındır. Buna göre, **100 belediye başkanından sadece 3'ü kadındır.** (2019)

20.745 belediye meclis üyesinden 2284'ü kadındır. Buna göre, her **10 belediye meclis üyesinden 1'i kadındır.** (2019)

Mecliste, yerel yönetimlerde ve tüm karar alma mekanizmalarında kadınlar daha fazla yer almalıdır. Siyasi partiler daha fazla kadını seçilebilir sıralardan aday göstermelidir.

Kamu kurumlarında çalışanların %39'u kadinken, **üst düzey yönetici pozisyonlarda yer alanların sadece %11'i kadındır.** (2019)

Kamu kurumlarında yönetici pozisyonda daha çok kadın yer almalıdır. Kamu politikaları ve hizmetleri cinsiyet eşitliği bakış açısıyla oluşturulmalı ve yerine getirilmelidir.

4. İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'Nİ UYGULA

Türkiye'de her 100 kadından 36'sı eşlerinden ya da birlikte oldukları kişilerden **fiziksel şiddet** görmektedir. (2014)

Her 100 kadından 12'si **cinsel şiddete** maruz kalmaktadır. (2014)

Her 100 kadından 44'ü **duygusal şiddete** uğramaktadır. (2014)

Gebelik döneminde fiziksel şiddet %8'dir. (2014)

Fiziksel ve/veya cinsel **şiddet yaygınlığı** %38'dir. (2014)

Şiddet nedeniyle **kurumlara başvuran kadın** oranı ise %11'dir. (2014)

İstanbul Sözleşmesi'nin şiddeti **önleme**, şiddete maruz kalanları **koruma**, şiddet uygulayanları **cezalandırma** ve şiddetle mücadele için **bütünlüklü politikalar geliştirme** yükümlülükleri yerine getirilmelidir.

Türkiye'deki **sığınmaevi sayısı** 146'dır. Bu sığınmaevlerinin 32'si yerel yönetimlere bağlıdır. (2020)

Avrupa Konseyi'nin standartları temel alınarak yapılan hesaplamalara göre sadece kadınların barınabileceği minimum 399 sığınmaevinin sağlanması gerekmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000 üzerindeki belediyelerin kadınlar ve çocuklar için sığınmaevi açma zorunluluğu vardır; kanunen bu sayı 237 olmalıdır.

Kadınlara yönelik şiddet ve eviçi şiddet ile mücadele için kadın danışma merkezleri, tecavüz kriz merkezleri, hukuki danışma merkezleri, sığınmaevleri kurulmalı ve bu alanda hizmet sunan bağımsız kuruluşlar ve belediyeler desteklenmelidir.

2020 yılında İçişleri Bakanlığı verilerine göre 266, Bianet verilerine göre 284, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerine göre ise 300 **kadın erkekler tarafından öldürülmüştür.** (2020)

Kadın cinayetlerinin son bulmasına ilişkin yasal düzenlemeler yapılmalı, bu alanda çalışan STK'ların desteklenmelidir. Kadın cinayetleri konusunda güvenilir resmi istatistikler tutulmalı ve bu istatistikler kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

5. EŞİT KENT HAKKI

Yaşanılan çevrede gece **kendini güvende hissetme** durumu kadınlarda %50 iken erkeklerde %74'tür. (2020)

Herkesin kendini güvende hissedeceği güvenli kentler inşa edilmelidir.

Belediyenin **engellilere yönelik hizmetinden memnuniyet** oranı kadınlarda %45 iken erkeklerde %47'dir. (2020)

Belediyenin **hasta ve yoksullara yardım hizmetinden memnuniyet** oranı kadınlarda %48 iken erkeklerde %49'dur. (2020)

Engelsiz kentler için altyapı geliştirilmeli; kaldırımlar, yollar, trafik ışıkları buna göre tasarlanmalıdır.

Türkiye'deki 1389 il ve ilçe belediyesinden sadece **26'sında eşitlik birimi** vardır. (2020)

Belediyeler bünyesinde eşitlik birimleri kurulmalı ve bu birimlerin karar mekanizmalarındaki etkinlikleri artırılmalıdır. Belediye hizmetleri toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısıyla verilmelidir.

6. ÇOCUK YAŞTA, ERKEN VE ZORLA EVLENDİRMELERE SON!

20-24 yaş grubunda olup **18 yaşından önce evlenen kadınların oranı** %15'tir. (2018)

20-24 yaş grubunda olup 18 yaşından önce evlenen kadınların %46'sının **evlilik kararları aileleri tarafından alınmıştır.** (2018)

20-24 grubunda olup 18 yaşından önce evlenen kadınların evliliklerinde **akraba evliliği** oranı %37'dir. (2018)

20-24 grubunda olup 18 yaşından önce evlenen kadınların evliliklerinde **başlık parası** verilme oranı %38'dir. (2018)

20-24 yaş grubunda olup 18 yaşından önce evlenen kadınların büyük bir bölümünün (%76) **gebe kalınacak döneme** ilişkin bilgisi yoktur. (2018)

Türkiye'de 15-19 yaş arası **adölesan annelik** oranı %3,5'tir. (2018)

Çocuk yaşta, erken ve zorla evlilikler temel bir insan hakkı ihlalidir. Önlenmesi için gerekli adımlar atılmalıdır. Çocuk anneliği ortadan kaldırılmalıdır.

7. EŞİTLİK HERKES İÇİN

Kadınlar günün ortalama 4.5 saatini **hanehalkı ve aile bakımı işlerine** ayırırken erkeklerde bu süre yaklaşık 1 saattir. (2014-2015)

Hanede **yemek yapmaktan sorumlu** olduğunu belirten kadınların oranı %91 iken, erkeklerde bu oran %9'dur. (2016)

Evin **küçük bakım onarım ve tamirinden sorumlu** olduğunu belirten erkeklerin oranı %89 iken kadınlarda bu oran %11'dir. (2016)

Evin **günlük temizliğinden sorumlu** olduğunu belirten kadınların oranı %91 iken, erkeklerde bu oran %9'dur. (2016)

Evin **yiyecek içecek alışverişinden sorumlu** olduğunu belirten kadınların oranı %55 iken, erkeklerde bu oran %45'tir. (2016)

Hane içi işler ve sorumluluklar eşit bölüşülmelidir.

8. HAYATIN HER ALANINDA EŞİTLİK

Medya:

Yazılı **medyada çalışanların** %40'ı kadinken, **genel yayın yönetmenlerinin** sadece %28'i kadındır. (2019)

Kadınların medya yönetimi görevlerindeki oranı artırılmalı, ayrımcı söylemlerin medyada yer almasının önüne geçilmelidir.

Spor:

63 spor federasyonuna bağlı **lisanslı sporcuların** %31'i kadinken %69'u erkektir. (2020)

65 federasyon başkanının sadece 3'ü kadındır. Yönetim kurullarında kadınların oranı %4'tür. (2020)

Spor kurumlarının yönetim pozisyonlarında ve karar alma mekanizmalarında kadınların sayısı artırılmalı, sporda toplumsal cinsiyet eşitliği için sistemli çalışmalar yapılmalıdır.

Bilim:

OECD ve AB ülkelerinde **Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik disiplinlerinde eğitim almış** kadın öğrenci oranı %24 iken Türkiye'de bu oran %37'dir. (2018)

Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik alanlarındaki **ücret eşitsizliği** Türkiye'de %3'tür. Türkiye, bu oranla %15 olan ortalamanın oldukça altındadır. (2018)

Teknoloji alanında çalışan kadınların oranı Türkiye'de %10 iken, OECD ve AB ülkeleri de bu oran %17,5'tir. (2018)

Araştırmacı **Ar-Ge alanında insan kaynağının** %36'sı kadın iken %64'ü erkektir. (2019)

Kadınların bilim, teknoloji ve mühendislik alanlarında eğitimi ve istihdamı teşvik edilmelidir.

CEVAP VER
